

פרשת בהר – רביעי

(כה) כִּי־יִמּוֹךְ אֶחִיךָ וּמָכַר
מֵאַחֲזָתוֹ וּבָא גֹאֲלֹ הַקָּרֵב
אֵלָיו וּגְאָל אֶת מִמְכַּר אָחִיו:
כֹּה אֲרִי יִתְּמָסְכֵן אַחֲוֶךָ,
וַיִּזְבִּין מֵאַחֲסָנֶתִיָּה
וַיִּתֵּי פְרִיקָיָה, דְּקָרִיב
לִיָּה, וַיִּפְרוֹק, יֵת זְבִינִי
אַחֲוָהִי.

רש"י א כי־ימוך אחיך ומכר: (ת"כ)

מִלְמַד, שָׁאִין אָדָם רִשְׁאֵי לְמָכַר שְׂדֵהוּ אֶלָּא מִחֲמַת דְּחָק עֲנִי.
מֵאַחֲזָתוֹ: וְלֹא כָלָה. לְמַד דְּרַךְ אֶרֶץ שְׂשִׁיר שְׂדֵה לְעֶצְמוֹ. וּגְאָל
אֶת מִמְכַּר אָחִיו: (ת"כ) וְאִין הַלּוֹקֵחַ יָכוֹל לְעַכָּב:

(כו) וְאִישׁ כִּי לֹא יִהְיֶה־לּוֹ
גֹּאֵל וְהַשִּׁיגָה יָדוֹ וּמָצָא בָרִי
גֹּאֲלָתוֹ:
כּוּ וּגְבַר, אֲרִי לָא יִהִי
לִיָּה פְרִיק, וְתַדְבִּיק
יָדִיָּה, וַיִּשְׁכַּח כְּמִסַּת
פְּרָקְנִיָּה.

רש"י א ואיש כי לא יהיה־לו גאל: וכי יש לך אדם בישראל
שאיין לו גואלים? ! אלא גואל שיוכל לגאל ממכרו:

(כז) וַחֲשַׁב אֶת־שְׁנֵי מִמְכָּרֹ
וְהָשִׁיב אֶת־הָעֵדָף לְאִישׁ
אֲשֶׁר מָכַר־לוֹ וְשָׁב לְאַחֲזָתוֹ:
כּז וַיַּחֲשִׁיב, יֵת שְׁנֵי
זְבִינוֹהִי, וַיִּתִּיב
יֵת מוֹתָרָא, לְגַבַּר
דְּזַבִּין לִיָּה; וַיִּתּוּב,
לְאַחֲסָנֶתִיָּה.

רש"י א וחשב את־שני ממכריו: כמה

שָׁנִים הָיוּ עַד הַיּוֹבֵל? כָּךְ וְכָךְ. וּבְכַמָּה מְכָרְתִּיהָ לָךְ? בְּכָךְ וּבְכָךְ.
עָתִיד הָיִיתָ לְהַחֲזִירָהּ בַּיּוֹבֵל, נִמְצְאָתָה קוֹנָה מִסְפַּר הַתְּבוּאוֹת
כְּפִי חֲשֹׁבוֹן שֶׁל כָּל שָׁנָה: אַכְלָתָ אוֹתָהּ שְׁלֹשׁ שָׁנִים, אוֹ אַרְבַּע,
הוֹצָא אֶת דְּמִיתָן מִן הַחֲשֹׁבוֹן וְטַל אֶת הַשָּׂאָר, וְזֶהוּ: "וְהָשִׁיב
אֶת־הָעֵדָף": בְּדָמֵי הַמָּקֹחַ עַל הָאֲכִילָה שְׂאָכֵל, וַיִּתְּנֵם לַלּוֹקֵחַ.
לְאִישׁ אֲשֶׁר מָכַר־לוֹ: הַמוֹכֵר הֵזֶה שָׂבָא לְגֹאֲלָהּ:

(כח) וְאִם לֹא־מָצָאָה יָדוֹ דֵּי
הָשִׁיב לּוֹ וְהָיָה מִמְכָּרוֹ בְּיַד
הַקֹּנֶה אוֹתוֹ עַד שְׁנַת הַיּוֹבֵל
וַיֵּצֵא בַּיּוֹבֵל וְשָׁב לְאַחֲזָתוֹ:
כח וְאִם לֹא יֵהִי, לֹא אֶשְׁכַּחַת
יָדִיָּה, כְּמִסַּת דִּיתִיב
לִיָּה וַיִּהִי זְבִינוֹהִי בְּיַד
דְּזַבִּין יִתִּיָּה, עַד שְׁתָּא
דְּיוֹבִילָא; וַיִּפְרוֹק,
בְּיוֹבִילָא, וַיִּתּוּב,
לְאַחֲסָנֶתִיָּה.

רש"י א די השיב לו: (ערכין ל) מכאן,

שָׁאִינוּ גוֹאֵל לְחַצְאִין. עַד שְׁנַת
הַיּוֹבֵל: (ת"כ) שְׁלֹא יִכְנֹס לְתוֹךְ אוֹתָהּ שָׁנָה כָּלּוּם, שֶׁהַיּוֹבֵל
מְשַׁמֵּט בְּתַחֲלָתוֹ: